

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Liikenne 12 aluetilaisuus Vaasassa 10.3.2020

Näkemyksiä valtakunnallisen LJS:n valmisteluun
Harri Vitikka, Pirkanmaan ELY-keskus

Vitikka Harri

6.3.2020

Liikennejärjestelmäsunnittelu ja sen tavoitteet (LJMTL)

- Liikennejärjestelmäsunnittelu on jatkuvaa ja vuorovaikutteista vaikutusten arviointiin sekä viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistyöhön perustuvaa suunnittelua.
- Liikennejärjestelmäsunnittelun tavoitteena on edistää toimivaa, turvallista ja kestäväää liikennejärjestelmää ottamalla **erityisesti** huomioon:
 - 1) liikenteen, maankäytön, palvelurakenteen ja elinkeinotoiminnan vuorovaikutus ja toimintojen synnyttämä nykyinen ja tuleva liikennetarve
 - 2) eri ihmisryhmien liikkumistarpeet ja matkaketjujen toimivuus
 - 3) elinkeinoelämän kuljetustarpeet ja kuljetusketjujen toimivuus

Liikennejärjestelmäsunnittelu ja sen tavoitteet (LJMTL)

- 4) liikenteen turvallisuus
- 5) liikenteen ympäristöhaittojen ennalta ehkäiseminen ja vähentäminen
- 6) liikennejärjestelmän energiatehokkuus
- 7) tiedon ja digitalisaation hyödyntämismahdollisuudet
- 8) yksityiset ja markkinaehtoiset liikkumispalvelut sekä liikenne- ja kuljetuspalvelut
- 9) julkisten ja julkisesti rahoitettujen liikkumispalvelujen sekä liikenne- ja kuljetuspalvelujen kehittämis- ja rahoitustarpeet
- 10) liikenneverkkojen ja niiden solmukohtien kehittämistarpeet ja rahoitus
- **Pitäisikö tähän lisätä liikenneverkkojen kunnossapito ja sen rahoitus?**

Liikenne 12 tavoitteet ja laissa (LJMTL) määritellyt tavoitteet

Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikkumismuotoja paranevat – erityisesti kaupunkiseuduilla

- Kuinka paljon infran kehittämisellä saadaan lisättyä jalankulkua ja pyöräilyä, pitäisikö kunnossapitoakin parantaa?
- Saadaanko toimivilla matkaketjuilla pitkämatkainen henkilöliikenne busseihin ja juniin (liityntäpysäköinti, liikennepalvelut)?
- Pitääkö kaupunkiseuduilla henkilöautoilua rajoittaa, jotta otsikon mahdollisuudet paranevat (joukkoliikennekaistat, tiemaksut yms.)?
- Onko sähköauto kestävä liikkumismuoto, jos sähkö tuotetaan fossiilittomasti?
- Työmatkoihin on enemmän vaihtoehtoja kuin vapaa-ajan matkoihin?

Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin

- Missä on nykytilanteessa saavutettavuusongelmia – onko esimerkiksi työmatkaruuhka sellainen?
- Pitääkö päätiellä päästä 100 km/h ja junalla tunnissa?
- Rajoittaako tie- ja rataverkon kunto saavutettavuutta?
- Liittyykö alempiasteisen tieverkon saavutettavuusongelmat maanteihin vai yksityisiin teihin?
- Pitääkö 34 metrisellä yhdistelmällä päästä joka paikkaan?
- Kuinka paljon tätä tavoitetta pystytään taklaamaan perusväylänpidolla eli parempikuntoisilla väylillä?

Liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee

- Hankkeissa tätä perinteisesti arvioitu H/K –luvulla, jonka yleensä on ratkaissut aikakustannukset?
- Sitä tehokkaampi hanke, mitä enemmän se tuottaa liikennettä?
- Vaikuttavatko CO2 päästöt yhteiskuntataloudelliseen tehokkuuteen nykyisillä laskentaohjeilla mitenkään?
- Päästökustannukset eivät laskelmissa ole merkittäviä?
- Sisältääkö vaikuttavuuden eli vaikutusten suhteen tavoitteisiin?
- Vaikuttaako liikenneturvallisuus tämän tavoitteen kautta?

Tavoitteiden pika-analyysia

- Parlamentaarisia tavoitteita, kaikille jotain ja voi soveltaa haluamallaan tavalla?
- Toki lakisääteisetkin tavoitteet saattavat olla ristiriitaisia: voiko olla samaan aikaan toimiva, turvallinen ja kestävä?
- Ilmasto- ja liikenneturvallisuustavoitteet ovat mukana kaikessa, joten niitä ei sen takia erikseen tavoitteissa mainita?

Mahdollisia toimenpiteitä ELY-keskuksen näkökulmasta

- Muutokset lainsäädäntöön (esim. pääväyläasetus)
- Joukkoliikenteen tuet (mistä saadaan parhaat hyödyt?)
- PVP rahoituksen määrä ja kohdentaminen (tuotteet, kulkumuodot?)
- Kehittämisrahoituksen määrä ja suuntaaminen (kulkumuodoittain?)
- Yksityistieavustukset (liittyy myös rajapinta maanteihin)
- Tulosohejaus kohti tavoitteita

- Millaisia hankkeita suunnitellaan?
- Miten saadaan edistettyä pienempiä, kustannustehokkaita hankkeita?
- Miten saadaan väyläverkon kuntoa parannettua?